

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان قم

مقررات ملی ساختمان ایران

مبحث چهارم مقررات ملی ساختمان

الزامات عمومی ساختمان

تهیه و تدوین: واحد کنترل نقشه رشته معماری

(ریحانه تجویدیان زیر نظر دکتر هما سادات حسینی)

فهرست مطالب

تعاریف

(فصل ۲)

دسته بندی فضاها،
تصرف ها و ساختمان ها
(فصل ۳)

مقررات کلی
(فصل ۴)

الزامات عمومی فضاها
(فصل ۵)

الزامات عمومی نورگیری و
تهویه فضاها
(فصل ۶)

مقررات اختصاصی تصرف ها
(فصل ۷)

مقررات خاص ساختمان
های بلند (گروه ۸)
(فصل ۸)

الزامات عمومی عناصر و
جزئیات مهم ساختمان
(فصل ۹)

تعاریف

(فصل ۲)

فهرست

1

تعاریف

سازمان نظام مهندسی سازه‌ستان قم

سازمان نظام مهندسی سازه‌ستان قم

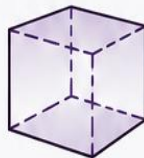
سازمان نظام مهندسی سازه‌ستان قم

سازمان نظام مهندسی سازه‌ستان قم

سازمان نظام مهندسی سازه‌ستان قم

مقصود از «فضا» در این مبحث محدوده‌ای از تصرف یا ساختمان است که برای فعالیتی مشخص در نظر گرفته شده است. فضاها ممکن است در ترکیب با یکدیگر یا مستقل از هم در تصرف‌های مختلف استقرار یابند. تقسیم‌بندی فضاها در ارتباط مستقیم با تقسیم‌بندی تصرف‌ها نیست و هر تصرف ممکن است از یک یا چند فضا تشکیل شود.

فضا

انواع فضاها به طور کلی عبارتند از:

۱- فضای اقامت

فضایی محصور برای زندگی، خواب و غذا خوردن انسان است، که به وسیله عناصر ساختمانی از جمله دیوارها، سقف و کف از سایر فضاها جدا شده و دارای نور و تهویه طبیعی و حفاظت لازم در برابر عوامل طبیعی باشد.

۲- فضای اشتغال

فضایی محصور برای کسب و پیشه و استقرار شاغلان به تعداد کمتر از بیست نفر در تمام تصرف‌هاست، که به وسیله عناصر ساختمانی از جمله دیوارها یا جداکننده‌های قابل جابجایی (پارتیشن)، سقف و کف از سایر فضاها جدا شده و دارای نور و تهویه طبیعی یا مصنوعی و حفاظت لازم در برابر عوامل طبیعی باشد.

تعاریف و اصطلاحات مهم

تصرف

در لغت به مفهوم در اختیار گرفتن ساختمان یا بخشی از آن به منظور اسکان، کار یا استفاده‌ای معین است و در این مقررات، مقصود از «تصرف»، نوع و شیوه بهره‌گیری از بنا یا بخشی از آن است که به منظوری خاص در دست بهره‌برداری بوده یا قرار است به آن منظور مورد استفاده واقع شود.

واحد تصرف

محدوده‌ای مستقل از یک بنا، دارای متصرف یا متصرفانی با مالکیت یا مجوز بهره‌برداری مشخص، که به وسیله دیوارها و سقف و کف از سایر واحدهای تصرف و فضای عمومی مجزا گردیده است. مانند واحدهای مسکونی، واحدهای کسبی مستقل، مغازه‌ها و واحدهای اداری مستقل.

اتاق‌های هتل‌ها و سایر ساختمان‌های اقامتی، خوابگاه‌ها، بیمارستان‌ها، ادارات و یا غرفه‌های فروش کالا در فروشگاه‌های بزرگ، بطور مستقل واحد تصرف محسوب نمی‌شوند.

بار تصرف

تعداد افراد استفاده‌کننده از یک فضا، واحد تصرف یا ساختمان به‌طور همزمان است، که راه دسترس یا خروج برای آن تعداد طراحی می‌شود.

فضای جمعی

۳ - فضای جمعی: فضایی که برای استفاده جمعی و همزمان ۲۰ نفر و بیشتر در نظر گرفته شده است. فضاهایی مانند سالن گردهمایی یا کنفرانس، سالن سینما، سالن رستوران، سالن انتظار در ترمینال مسافری، سالن قرائت کتابخانه، سالن نمایش، سالن نمایشگاه، شبستان مسجد و استادیوم ورزشی، فضاهای جمعی محسوب می‌شوند.

نمونه فضاهای جمعی

سالن گردهمایی یا
کنفرانس

سالن سینما

سالن رستوران

سالن انتظار در
ترمینال مسافری

سالن قرائت
کتابخانه

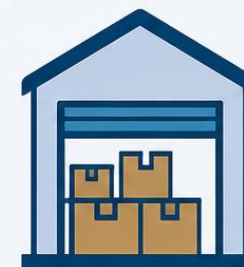
سالن نمایش

سالن نمایشگاه

شبستان مسجد

استادیوم ورزشی

فضای انبار

۴ - فضای انبار: شامل همه فضاهایی که به منظور انبار کردن کالاها و محصولات غیرخطرناک مورد استفاده قرار می‌گیرند و محل اشتغال محسوب نمی‌شوند.

انبار کالا

انبار محصولات غیرخطرناک

انبار قطعات و تجهیزات

انبار مواد و محصولات بسته‌بندی‌شده

۵ - فضای آشپزخانه

فضایی دارای نور و تهویه لازم مطابق الزامات مربوط که به امکانات و لوازمی تجهیز شده تا به منظور نگهداری مواد غذایی، آماده سازی، پخت و پز و تهیه غذا مورد استفاده قرار گیرد. در مواردی وسایل لازم برای غذا خوردن نیز در همین فضا قرار می گیرد.

انواع آشپزخانه از نظر نحوه قرارگیری و معماری

الف - مستقل

توسط در و سایر عناصر جداکننده از دیگر فضاها جدا شده است.

ب - باز

فضای آشپزخانه بدون وجود در یا دیگر عناصر معماری با سایر فضاها مرتبط است.

پ - دیواری

تجهیزات آشپزخانه در داخل دیوار یا جوار آن جاسازی شده و فقط با درهای قفسه ها پوشانده می شود.

انواع آشپزخانه از نظر نوع استفاده

الف - خانگی

برای استفاده یک خانواده یا گروهی مشخص از افراد در نظر گرفته می شود.

ب - تجاری یا عمومی

برای یک فعالیت تجاری مانند رستوران ها، هتل ها یا مراکز عرضه کننده غذا مورد استفاده قرار می گیرد.

پ - صنعتی

برای تولید صنعتی و بسته بندی انبوه غذا ایجاد می شود. (تابع مقررات جداگانه و خاص خود است.)

وظایف اصلی آشپزخانه

نگهداری مواد غذایی
آماده سازی مواد
پخت و پز
تهیه غذا
در مواردی: غذا خوردن

نور و تهویه

نور طبیعی مناسب (پنجره یا نورگیر)
تهویه طبیعی یا مکانیکی مطابق الزامات
ایمنی، بهداشت و آسایش در هنگام استفاده

نمونه انواع آشپزخانه

مستقل

باز

دیواری

۶- فضای آبدارخانه

فضایی مشابه آشپزخانه که تنها به امکانات و لوازم آماده سازی و تهیه خوراک سرد و نوشیدنی‌ها تجهیز می‌شود و در آن لوازم پخت و پز نصب نمی‌شود. در مواردی در همین فضا، با تمهیدات لازم از جمله تهویه کافی، لوازم گرم کردن غذای آماده نیز نصب می‌گردد.

تجهیزات اصلی آبدارخانه

سینک

کلن یا آکن
آب سردکن

کتری برقی

یخچال

کاربرد

آماده سازی و تهیه
خوراک سرد و نوشیدنی‌ها

موارد مجاز

در مواردی با تهویه کافی،
گرم کردن غذای آماده

- در آبدارخانه هیچ گونه وسیله پخت و پز (اجاق، فر و ...) نصب نمی‌شود.
- تهویه طبیعی یا مکانیکی کافی برای خروج بخار و بو در صورت استفاده از وسایل گرم‌کن الزامی است.
- آبدارخانه معمولاً در ادارات، مدارس، بیمارستان‌ها، سالن‌های جلسات و فضاهای عمومی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

تهویه کافی الزامی است.

نکات

۷ - فضای بهداشتی

فضایی دارای تهویه و روشنایی لازم مطابق مقررات مربوط که به امکانات و لوازمی تجهیز شده، تا به منظور تأمین بهداشت ساکنان و استفاده‌کنندگان ساختمان مورد استفاده قرار گیرد. این فضاها شامل مستراح، دستشویی، حمام و فضای شستشوی وسائل نظافت می‌باشند.

فضاهای بهداشتی از نظر نوع استفاده

الف - فضاهای بهداشتی خصوصی

برای استفاده افرادی معین در یک دوره زمانی مانند ساکنان فضاهای اقامت یا گروهی مشخص از افراد از جمله کارکنان ثابت یک تصرف اداری، در نظر گرفته می‌شوند.

مثال: حمام و دستشویی واحد مسکونی، سرویس کارکنان

ب - فضاهای بهداشتی عمومی

برای استفاده عموم افراد در نظر گرفته می‌شوند. مانند فضاهای بهداشتی در ساختمان‌ها و فضاهای عمومی، یا فضاهای اختصاص یافته به مراجعه‌کنندگان در تصرف‌های اداری و یا تجاری.

مثال: سرویس بهداشتی در مراکز خرید، ادارات، ترمینال‌ها

پ - فضاهای بهداشتی خاص

در تصرف‌ها و فضاهایی مانند بیمارستان‌ها، آزمایشگاه‌های تشخیص پزشکی و آسایشگاه‌ها برای نیازهای خاص استفاده‌کنندگان تعبیه می‌شوند و باید از مشخصات و الزامات مختص خود پیروی نمایند.

مثال: سرویس بهداشتی بیمارستان، آزمایشگاه، آسایشگاه

۸ - فضای ارتباط و دسترسی

فضایی که ارتباط و دسترسی به تصرف‌های درون ساختمان یا بین فضاها از طریق آن صورت می‌گیرد. چنین فضاهایی ممکن است به عنوان بخشی از ساختمان به صورت محصور و سرپوشیده طراحی شوند و یا به صورت فضای نیمه‌باز متصل به ساختمان در مسیر دسترسی و خروج ساختمان قرار گیرند.

نمونه فضاهای ارتباط و دسترسی

راه‌پله

آسانسور و لابی

راهروی داخلی

راهرو نیمه‌باز

ورودی ساختمان

رamp دسترسی

مسیر خروج اضطراری

۹ - فضای تاسیسات

فضاهایی مستقل که تجهیزات و وسایل تاسیساتی ساختمان در آن نصب می‌شوند. اگر چه ممکن است درمواقع، عملیات نگهداری یا تعمیر تجهیزات نصب شده در آن صورت گیرد، فضای اشتغال محسوب نمی‌شود.

نمونه فضاهای تاسیساتی

موتورخانه

اتاقی ژنراتور

اتاقی برق

مخزن و
پمپخانه

۱۰ - توقف گاه

محل‌های توقف و نگهداری وسایل نقلیه که شامل توقفگاه‌های وسایل نقلیه در فضای باز و فضاهای توقفگاه وسایل نقلیه در ساختمان می‌شوند.

انواع توقفگاه

توقفگاه در ساختمان

توقفگاه در فضای باز

۱۱ - فضای توقفگاه وسایل نقلیه در ساختمان

توقفگاه‌های مختص وسایل نقلیه ساکنان در ساختمان‌های مسکونی یا ساختمان‌هایی که مکان‌های توقف دارای مالکیت یا حق استفاده افراد معین است، توقفگاه‌های خصوصی محسوب گردیده و توقفگاه‌هایی که امکان استفاده عموم از آنها میسر است، توقفگاه عمومی محسوب می‌گردند.

توقفگاه خصوصی

دارای مالکیت یا حق استفاده افراد معین

توقفگاه عمومی

امکان استفاده عموم از آن ممکن است

تقسیم بندی توقفگاه های خودرو از نظر تعداد محل توقف

گروه بزرگ

بیش از ۲۵
محل توقف خودرو

در انواع خصوصی و عمومی

گروه متوسط

۴ تا حداکثر ۲۵
محل توقف خودرو

در انواع خصوصی و عمومی

گروه کوچک

حداکثر ۳
محل توقف خودرو

در انواع خصوصی و عمومی

توجه

توقفگاه‌ها باید مطابق الزامات مربوط به ابعاد، ارتفاع، تهویه، ایمنی در برابر حریق، دسترسی و سایر مقررات این مبحث و مباحث مرتبط طراحی و اجرا شوند.

۲۱ - فضاهای باز

آ - حیاط بیرونی:

فضائی باز و بیرون سطح زیربنا است، که قسمت اعظم نورگیری ساختمان از آن تأمین میشود. نسبت سطوح حیاط و سطح زیربنای همکف، در مقررات طرحهای توسعه شهری تعیین میشود.

ب - حیاط خلوت:

فضائی باز است، کوچکتر از حیاط بیرونی و معمولاً در منتهی‌الیه دیگر ساختمان که ممکن است در تمام عرض زمین و یا در قسمتی از آن قرار گیرد.

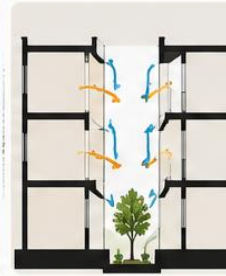
پ - حیاطهای داخلی:

فضائی است باز که در میان زیربنای ساختمان تعبیه شده و برای تأمین نور و هوای فضاهای داخلی مورد استفاده قرار میگیرد.

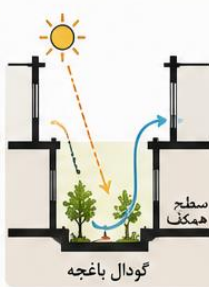
پ - ۱ - پاسیو:

فضائی باز است، که به وسیله جداره‌هایی محصور شده و به طور معمول اضلاع آن در تمام ارتفاع ساختمان امتداد یافته، و وظیفه تأمین نور و تهویه بخشی از ساختمان را در طبقات بر عهده دارد.

پ - ۲ - گودال باغچه:

فضائی باز در ساختمانهای گروه (۳) از دسته‌بندی بخش ۴-۳ است، که در میان ساختمان قرار دارد و به طور معمول کف آن در سطحی پایین‌تر از تراز طبقه همکف قرار گرفته است و وظیفه تأمین نور و تهویه بخشی از ساختمان را بر عهده دارد.

پ - ۳ - حیاط مرکزی:

فضائی باز در طبقه همکف ساختمانهای گروه ۳ است که توسط احجام ساختمانی همان پلاک از دو طرف یا بیشتر محصور گردیده و با رعایت ضوابط طرحهای توسعه شهری میتواند بعنوان حیاط اصلی محسوب شود.

نکته: ابعاد و ضوابط مربوط به حیاطها و فضاهای باز، از جمله حداقل سطح، عمق و نسبت‌های مجاز، در مقررات طرحهای توسعه شهری و سایر مقررات ملی و محلی تعیین و باید در طراحی و اجرا رعایت گردد.

ت - فضاهای نیمه باز

فضاهایی که امکان دسترسی از داخل ساختمان داشته و در ارتباط با هوای آزاد قرار دارند، به گونه‌ای که حداقل یک وجه آن‌ها باز است.

ت-۱ - بالکن

سطحی که از دو یا سه طرف به طور مستقیم در مجاورت هوای آزاد قرار گرفته است و زیر آن به وسیله فضای بسته‌ای اشغال نگردیده باشد.

ت-۲ - بالکن کم‌عرض

باکنی است با عرض کمتر از ۰/۵ متر و حداکثر با طولی برابر با اندازه عرض پنجره‌ای که تا کف امتداد دارد. با مصالح غیر بنایی و نرده و امثال آن ساخته می‌شود.

عرض کمتر از ۰/۵ متر

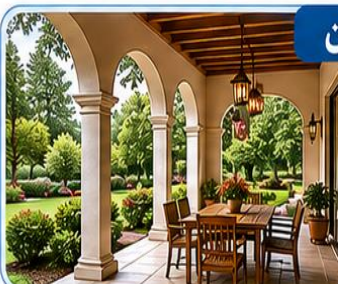
ت-۳ - مهتابی (تراس)

سطح روبازی از ساختمان، که بام بخش‌هایی از طبقه زیرین آن است.

ت-۴ - ایوان

فضایی مسقف است که یک طرف با هوای آزاد به طور مستقیم ارتباط دارد.

ت-۵ - محفظه آفتابگیر

فضایی نیمه‌باز که در صورت اخذ مجوز در شرایط اقلیمی مناسب با سطوح شفاف پوشیده می‌شود، یا از ابتدا به صورت بخشی از فضاهای اصلی ساختمان طراحی می‌شود به منظور بهره‌گیری از انرژی و نور آفتاب و جلوگیری از تبادل حرارت با خارج.

استفاده از نور طبیعی

تهویه طبیعی

جلوگیری از تبادل حرارت با خارج

افزایش آسایش و صرفه‌جویی انرژی

۴-۲ تعاریف

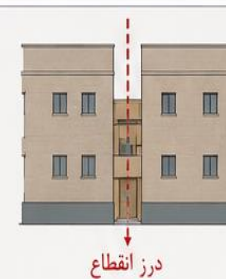
ساختمان‌های منفصل

ساختمان‌هایی هستند که بصورت «کوشک» مانند، در داخل محوطه زمین و بدون اتصال به بناهای پلاک‌های دیگر قرار دارند.

ساختمان‌های متصل

ساختمان‌هایی هستند که به ساختمان ملک مجاور متصل و یا حداقل آنها درز انقطاع بین دو بنا است.

تعمیرات اساسی

عبارت است از مداخلات مالک در ساختار اصلی ساختمان.

تغییر در پی و فونداسیون

تغییر در اسکلت سازه

تغییر در دیوارهای باربر

تغییر در سقف یا تیرهای اصلی

تعمیرات جزئی

عبارت است از مداخلاتی در ساختمان که تأثیری بر ساختار اصلی بنا نداشته باشد.

رنگ‌آمیزی

تعویض کف‌پوش

تعویض درب‌ها

تعویض کابینت

تعویض لوازم بهداشتی

تغییر نوع تصرف و کاربری

عبارت است از مداخله و تغییر نوع استفاده از تصرف و بنا، بصورتی که نیاز به انطباق با ضوابط آن تصرف و بنا ضرورت یابد.

کاربری قبلی: تجاری

کاربری جدید: درمانی

نیاز به انطباق با ضوابط:

- نورگیری و تهویه
- دسترسی و پارکینگ
- ایمنی در برابر حریق
- بهداشت و تجهیزات
- مربوط به کاربری جدید

اتاق

فضایی دارای نور و تهویه مستقل مطابق الزامات مربوط، که به وسیله دیوارها، در، پنجره، سقف و کف از سایر فضاها و محیط خارج ساختمان جدا شده و مطابق ضوابط مربوط، برای اقامت یا اشتغال در نظر گرفته شده است.

فضاهای مشاع

بخشهایی از ساختمان یا مجموعه ساختمانی که در انطباق با قانون تملک آپارتمان‌ها و سایر قوانین مرتبط، مالکیت آن به عموم مالکان آن ساختمان یا مجموعه تعلق دارد.

این فضاها در مالکیت عموم مالکان ساختمان است.

جایگاه امداد رسانی

فضاهای و سطوحی که به منظور کمک و امداد رسانی از طریق فضاهای باز، در موارد اضطراری در نظر گرفته شده و مورد استفاده قرار می‌گیرند.

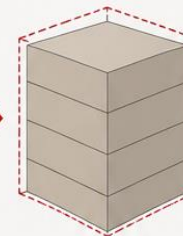
۴-۲ تعاریف

بسته (پاکت) حجمی بنا

حجم ساده شده‌ای است که کل بنا بر اساس ضوابط مصوب در آن محاط می‌شود.

ساختمان

بسته (پاکت) حجمی بنا

موارد شامل

- پنجره‌ها
- نماهای شیشه‌ای
- درهای خارجی شیشه‌ای
- نورگیرها و مشابه آنها

مات

ضریب انتقال نور $> 20\%$

شفاف

ضریب انتقال نور $> 20\%$

سطح یا جدار نورگذر

به طور کلی به سطح یا جداري اطلاق می‌شود که ضریب انتقال نور آن بزرگتر از ۲۰ درصد باشد. جداره نورگذر بر دو نوع شفاف و مات است و در این مبحث، پنجره‌ها، نماها و درهای خارجی شیشه‌ای، نورگیرها و مشابه آنها را شامل می‌شود.

بازشو

سطحی از نما و یا دیوارهای ساختمان که با مصالح و عناصری ساخته شده که ضمن نورگذر بودن تمام یا بخشی از آن، امکان باز و بسته شدن را برای تأمین تهویه لازم دارد.

انواع بازشو

پنجره لولایی

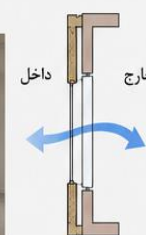
پنجره کشویی

پنجره دو حالتی

درب بازشو

گشودگی

سطح یا روزنه‌ای در نما یا دیوارهای یک فضا که به روی فضای خارج یا فضای مجاور باز است.

گشودگی در نما

گشودگی در دیوار

گشودگی رو به فضای مجاور

مصالح غیر ریزنده

مصالحی هستند که اگر به هر صورت شکسته شده و یا از محل خود جدا شوند، امکان ریزش قطعات آنها وجود نداشته باشد.

مصالح غیر ریزنده

شیشه سکوریت

شیشه لمینت

لوورهای فلزی مهندسی

مصالح ریزنده (غیر مجاز)

نمای ساختمان

بخشی از جداره خارجی ساختمان است که در معرض دید قرار دارد.

نمای اصلی (جلو)

نمای جانبی

نمای عقب

نمای ساختمان

۴-۲ تعاریف

نمای شیشه‌ای

در صورتی که نمای ساختمان دارای پوشش حداقل ۶۰ درصد از شیشه باشد نمای شیشه‌ای نامیده، و به دو دسته تقسیم می‌شود:

۱- نمای شیشه‌ای پیوسته

به نمایی شیشه‌ای اطلاق می‌گردد که دارای سطوحی از شیشه باشد، بطوریکه در تقسیم آن به ۲۰ متر مربع و بیشتر، جداکننده‌ای با مصالح دیگر در بین نباشد.

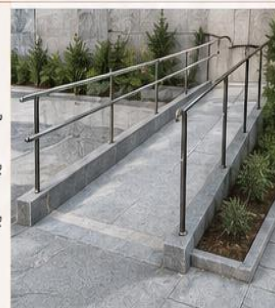
۲- نمای شیشه‌ای ناپیوسته

به نمایی شیشه‌ای اطلاق می‌شود که دارای سطوح شیشه‌ای باشد که در تقسیمات ۲۰ متر مربعی آن، جداکننده‌هایی با مصالح دیگر وجود داشته باشد.

شیب راه

سطح شیداری است که برای حرکت بین دو سطح دارای اختلاف ارتفاع به کار برده می‌شود.

میله دستگرد

یک میله یا نرده افقی یا مایل که با مشخصاتی معین برای دست گرفتن به عنوان تکیه‌گاه یا هدایت افراد، نصب شده است.

مجرای خارجی نور و هوا

مجرائی منتهی به فضای باز در مجاورت زیرزمین و به منظور تأمین نور و هوای آن است که با تعبیه بازشوهای به آن (در انطباق با تعویض هوای طبیعی در محبت چهاردهم مقررات ملی ساختمان)، تأمین نور و هوای فضاهای واقع در زیرزمین را بر عهده دارد.

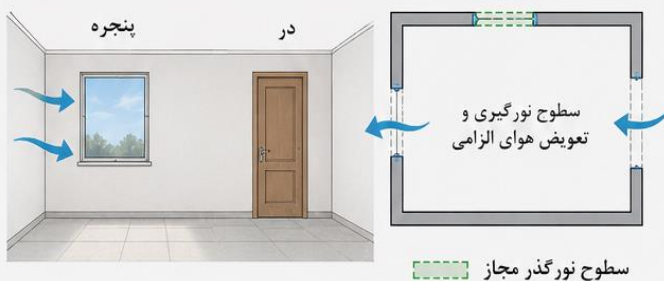
سطح الزامی

سطحی است که رعایت مقدار و محدودیت‌های آن در این مقررات الزامی شده است.

سطوح نورگیری و تعویض هوای الزامی

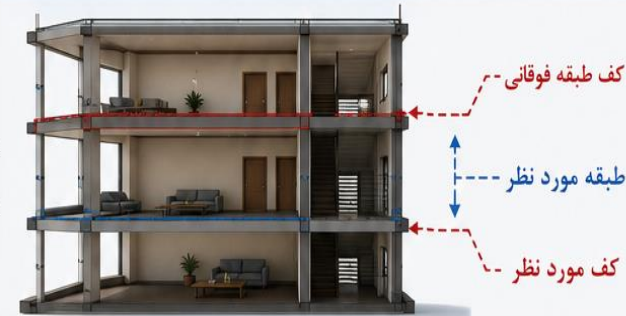
سطوحی هستند که جهت حداقل نورگیری و تعویض هوای طبیعی فضاها، طبق مقررات مربوط و مقادیر جدول ۴-۶-۴ این محبت در نظر گرفته می‌شوند. در محاسبه این سطوح، مجموع سطوح نورگذر مجاز پنجره‌ها و درها و تمام بازشوها منظور می‌گردند.

۴-۲ تعاریف

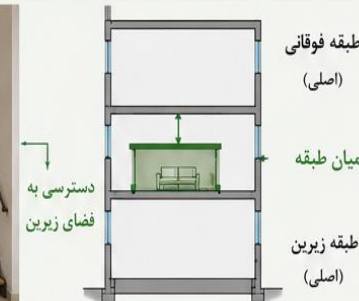
۱- طبقه

عبارت است از فضا و عناصر قرار گرفته
ملبین کف مورد نظر و کف طبقه فوقانی.

۲- میان طبقه

طبقه‌ای که تراز کف آن بین هر یک از طبقات
اصلی ساختمان به گونه‌ای قرار دارد که از
فضای زیر آن که قابل تصرف است دسترسی
دارد و مساحت آن مطابق مقررات، نسبتی
کوچکتر از مساحت فضای زیر آن است.

۴- نقشه راهنمای تخلیه اضطراری در سوانج

تابلوی مستطیل شکلی که با استفاده از نقشه ساختمان، محل راهها
و دسترسی‌های خروج و محل وسایل آتش نشانی و فضاهای پناه و
محل تجمع ایمن و بازشوهای امداد رسانی در طبقه و غیره را به
منظور استفاده متصرفین و بهره برداران ساختمان نشان می‌دهد.

۵- تابلوها و علائم راهنمای واکنش اضطراری در سوانج

تابلوهای مستطیل شکل، حاوی نقشه خلاصه شده ساختمان
و توضیحات ایمنی تکمیلی به منظور استفاده امدادگران، علاوه
بر متصرفین ساختمان است. این تابلو علاوه بر اطلاعات مندرج
در نقشه تخلیه اضطراری، محل شیرهای اصلی گاز و تابلوهای برق
و محل اتصال به شیر آب آتش نشانی و غیره را مشخص می‌کند.

۶- ساختمان‌های سبز و پایدار

ساختمان‌هایی که علاوه بر الزامات عمومی، بخشی از
معیارهای ساختمان‌های سبز و پایدار مندرج در اهداف
عینی و انتظارات عملکردی این مقررات را نیز رعایت
نمایند.

- ✓ مصرف بهینه انرژی
- استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر
- ✓ مدیریت مصرف آب
- استفاده از مصالح پایدار
- ✓ بهبود کیفیت محیط داخلی
- ✓ کاهش اثرات زیست محیطی

۳- ارتفاع ساختمان

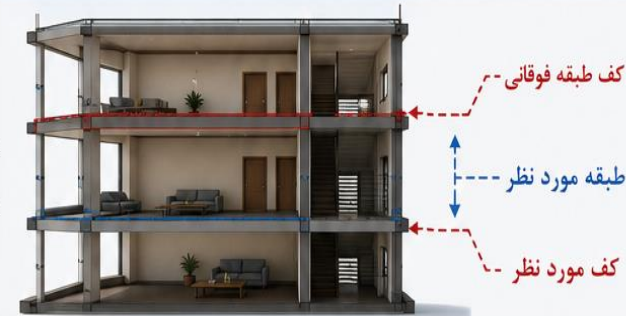
فاصله عمودی تراز متوسط کف معبر مجاور،
تا متوسط ارتفاع بام شیبدار یا بالاترین
نقطه چنانچه در بام‌های مسطح است.

۴-۲ تعاریف

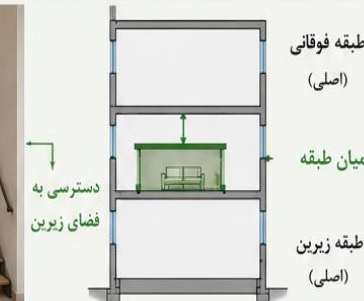
۱- طبقه

عبارت است از فضا و عناصر قرار گرفته
ملبین کف مورد نظر و کف طبقه فوقانی.

۲- میان طبقه

طبقه‌ای که تراز کف آن بین هر یک از طبقات
اصلی ساختمان به گونه‌ای قرار دارد که از
فضای زیر آن که قابل تصرف است دسترسی
دارد و مساحت آن مطابق مقررات، نسبتی
کوچکتر از مساحت فضای زیر آن است.

۴- نقشه راهنمای تخلیه اضطراری در سوانج

تابلوی مستطیل شکلی که با استفاده از نقشه ساختمان، محل راهها
و دسترسی‌های خروج و محل وسایل آتش نشانی و فضاهای پناه و
محل تجمع ایمن و بازشوهای امداد رسانی در طبقه و غیره را به
منظور استفاده متصرفین و بهره برداران ساختمان نشان می‌دهد.

۵- تابلوها و علائم راهنمای واکنش اضطراری در سوانج

تابلوهای مستطیل شکل، حاوی نقشه خلاصه شده ساختمان
و توضیحات ایمنی تکمیلی به منظور استفاده امدادگران، علاوه
بر متصرفین ساختمان است. این تابلو علاوه بر اطلاعات مندرج
در نقشه تخلیه اضطراری، محل شیرهای اصلی گاز و تابلوهای برق
و محل اتصال به شیر آب آتش نشانی و غیره را مشخص می‌کند.

۳- ارتفاع ساختمان

فاصله عمودی تراز متوسط کف معبر مجاور،
تا متوسط ارتفاع بام شیبدار یا بالاترین
نقطه چنانچه در بام‌های مسطح است.

۶- ساختمان‌های سبز و پایدار

ساختمان‌هایی که علاوه بر الزامات عمومی، بخشی از
معیارهای ساختمان‌های سبز و پایدار مندرج در اهداف
عینی و انتظارات عملکردی این مقررات را نیز رعایت
نمایند.

- ✓ مصرف بهینه انرژی
- استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر
- ✓ مدیریت مصرف آب
- استفاده از مصالح پایدار
- ✓ بهبود کیفیت محیط داخلی
- ✓ کاهش اثرات زیست محیطی

دسته بندی فضاها، تصرف

ها و ساختمان ها

(فصل ۳)

فهرست

3

دسته بندی ساختمان ها از نظر
تعداد طبقات و نحوه قرارگیری
بر زمین

2

دسته بندی و تعریف
تصرف ها

1

دسته بندی
فضاها

سازمان نظام مهندسی شاهنشاهی قلم

سازمان نظام مهندسی شاهنشاهی قلم

سازمان نظام مهندسی شاهنشاهی قلم

سازمان نظام مهندسی شاهنشاهی قلم

سازمان نظام مهندسی شاهنشاهی قلم

۲-۴ دسته بندی فضاها

فضاها کوچکترین قسمت در تقسیم بندی عمومی ساختمان هستند و به انواع فضاهای اقامت، فضاهای اشتغال، فضاهای پخت و آشپزخانه، فضاهای بهداشتی، فضاهای باز و فضاهای نیمه باز و ... قابل دسته بندی هستند.

دسته بندی فضاها

فضاهای اقامت	فضاهای اشتغال	فضاهای پخت و آشپزخانه	فضاهای بهداشتی	فضاهای باز	فضاهای نیمه باز
					
					
• اتاق نشیمن • اتاق خواب • اتاق مهمان • راهرو و لابی	• دفتر کار • اتاق کنفرانس • اتاق جلسات • فضای کار گروهی	• آشپزخانه • انبار مواد غذایی • رختشویخانه • فضای پخت	• سرویس بهداشتی • حمام • دستشویی • رختکن	• حیاط • باغ • تراس باز • فضای سبز	• بالکن • ایوان • تراس سرپوشیده • آلاچیق

نمونه های فضاها

اتاق نشیمن	اتاق خواب	دفتر کار	اتاق کنفرانس	آشپزخانه	سرویس بهداشتی	حیاط	بالکن
							

دسته بندی فضاها بر اساس کاربری و عملکرد آن ها انجام می شود و در طراحی ساختمان نقش مهمی در تأمین نیازهای ساکنین دارد.

راحتی، ایمنی، بهداشت، بهره وری و زیبایی فضاها از عوامل مؤثر در کیفیت ساختمان محسوب می شوند.

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

به منظور تشخیص تفاوت با فضاها و ساختمان ها، دسته بندی تصرف ها و تعریف آنها در این قسمت ارائه می شود. در این قسمت جدولی قرار گرفته که گروه بندی و مثال هایی از تصرف ها در هر گروه را نشان می دهد.

م) تصرف های مسکونی / اقامتی

هر بنا یا بخشی از یک بنا که در آن شخص یا خانواده ای سکونت کند و به منظور خوابیدن از آن استفاده شود، به استثنای بناهایی که در گروه تصرف های درمانی / مراقبتی دسته بندی می شوند، دارای تصرف مسکونی شناخته می شود. بناهای با تصرف مسکونی / اقامتی شامل موارد زیر می شوند:

مثال ها	تعریف	گروه
هتل هتل آپارتمان متل 	تصرف های مسکونی / اقامتی که متصرفان عمدتاً به طور موقت (کمتر از یک ماه) در آن اقامت دارند، شامل موارد زیر: - مسافرخانه ها و مسافرپذیرها (برای اقامت موقت). - هتل ها، هتل آپارتمان ها و متل ها	م-۱ گروه
بناهای آپارتمانی خوابگاه ها اقامتگاه های تفریحی شراکتی اقامتگاه های سازمانی، مذهبی، ورزشی و نظایر آن 	تصرف های مسکونی شامل بیشتر از دو تصرف مسکونی / اقامتی که متصرفان آن به طور عمده، به صورت دائم در ساختمان ساکن هستند، شامل موارد زیر: - بناهای آپارتمانی، - اقامتگاه های غیر موقت سازمانی، مذهبی، ورزشی و نظایر آن، - خوابگاه ها، - اقامتگاه های تفریحی شراکتی.	م-۲ گروه

توجه: بناهایی که برای اقامت موقت در نظر گرفته نشده اند و متصرفان آن به طور دائم ساکن هستند، در گروه م-۲ قرار می گیرند.

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

تصرف های مسکونی / اقامتی (م)

به منظور تشخیص تفاوت تصرف ها، دسته بندی تصرف های مسکونی / اقامتی بر اساس نوع بهره برداری و تعداد متصرفان ارائه می شود.

هر بنا یا بخشی از بنا که برای سکونت و خوابیدن یک شخص یا خانوار مورد استفاده قرار گیرد، به جز تصرف های درمانی / مراقبتی، در گروه تصرف های مسکونی / اقامتی قرار می گیرد.

جدول دسته بندی تصرف های مسکونی / اقامتی (م)

گروه	تعریف	نمونه ها
م-۱	تصرف های مسکونی / اقامتی که متصرفان عمدتاً به طور موقت (کمتر از یک ماه) در آن اقامت دارند.	مسافر خانها و مسافریذیرها (برای اقامت موقت)، هتل ها، هتل آپارتمان ها و متل ها
م-۲	تصرف های مسکونی شامل بیش از دو تصرف مسکونی / اقامتی که متصرفان آن به طور عمده، به صورت دائم در ساختمان ساکن هستند.	بناهای آپارتمانی، خوابگاه ها، اقامتگاه های غیر موقت سازمانی، مذهبی، ورزشی و نظایر آن، اقامتگاه های تفریحی مشارکتی
م-۳	تصرف های مسکونی / اقامتی که برای مراقبت شبانه روزی از افراد به تعداد ۶ تا ۱۶ نفر (به غیر از کارکنان) استفاده می شوند.	خانه سالمندان کوچک، مراکز نگهداری معلولان و کودکان، خانه های حمایتی، مراکز مراقبت شبانه روزی محدود
م-۴	تصرف های مسکونی در ساختمان های مسکونی با حداکثر ارتفاع ۳ طبقه از سطح دسترس معبر که برای اقامت یک یا دو خانوار در نظر گرفته می شوند و متصرفان آن به طور عمده، به صورت دائم در ساختمان ساکن هستند.	ویلای یک خانواری، خانه دوبلکس، خانه دو خانواری مستقل (تا ۳ طبقه از سطح دسترس معبر)

۴-۳-۲ دسته بندی و

تعریف تصرف ها

الزامات کلی

گروه م-۳

- برای مراقبت شبانه روزی از ۶ تا ۱۶ نفر (به غیر از کارکنان)
- کاربری مسکونی/اقامتی با رویکرد مراقبتی
- کارکنان جزو ظرفیت محاسبه نمی شوند.

گروه م-۴

- حداکثر ۳ طبقه از سطح دسترس معبر
- برای اقامت یک یا دو خانوار
- متصرفان به طور عمده، به صورت دائم در ساختمان ساکن هستند.

گروه م-۳ (مطابق مقررات)

تصرف های مسکونی/ اقامتی که برای مراقبت شبانه روزی از ۱۶ نفر (به غیر از کارکنان) مورد استفاده قرار می گیرند.

۴- مرکز مراقبت شبانه روزی

مراقبت شبانه روزی از افراد در محیط مسکونی با ظرفیت ۶ تا ۱۶ نفر.

۳- اقامتگاه مراقبتی کودکان

اقامت و مراقبت شبانه روزی کودکان در محدوده ظرفیت مجاز.

۲- خانه مراقبت از معلولان

مراقبت شبانه روزی از افراد دارای نیازهای ویژه با ظرفیت مجاز گروه م-۳.

۱- خانه سالمندان کوچک

مراقبت شبانه روزی از سالمندان با ظرفیت ۶ تا ۱۶ نفر.

موارد خارج از گروه م-۳

شامل گروه م-۳ نیست:

- ✗ مراکز دارای بیش از ۱۶ نفر تحت مراقبت
- ✗ بیمارستان ها
- ✗ مراکز درمانی شبانه روزی
- ✗ مراکز مراقبتی بزرگ

این موارد، حسب موضوع در یکی از زیرگروه های تصرف های درمانی/ مراقبتی دسته بندی می شوند.

گروه م-۴ (مطابق مقررات)

ساختمان های مسکونی با حداکثر ۳ طبقه از سطح دسترس معبر که برای اقامت یک یا دو خانوار در نظر گرفته می شوند و متصرفان آن به طور عمده، به صورت دائم در ساختمان ساکن هستند. تا هنگام تهیه و ابلاغ مقررات اختصاصی جداگانه برای این گروه تصرف، باید از مقررات مربوط به گروه م-۲ تبعیت شود.

۴- خانه مستقل حیاطدار

خانه مسکونی مستقل با حیاط برای اقامت دائم یک یا دو خانوار.

۳- ساختمان دو واحدی

ساختمان با حداکثر ۳ طبقه از سطح دسترسی معبر برای دو خانوار.

۲- خانه دوبلکس

سکونت یک یا دو خانوار به صورت دائم در ساختمان دوبلکس.

۱- ویلاي یک خانواری

ساختمان مسکونی برای اقامت یک خانوار به صورت دائم.

نکات کلیدی

- ✓ گروه م-۳ مخصوص مراکز مراقبتی با ظرفیت ۶ تا ۱۶ نفر است.
- ✓ مراکز با بیش از ۱۶ نفر تحت مراقبت، در گروه تصرف های درمانی/ مراقبتی دسته بندی می شوند.
- ✓ گروه م-۴ شامل ساختمان های مسکونی یک یا دو خانواری با حداکثر ۳ طبقه است.
- ✓ تا زمان ابلاغ مقررات اختصاصی، گروه م-۴ از مقررات گروه م-۲ تبعیت می کند.

توجه: تصرف های غیر مسکونی که برای مراقبت شبانه روزی از افراد استفاده می شوند، حسب موضوع در یکی از زیرگروه های تصرف های درمانی/ مراقبتی دسته بندی می شوند.

۴-۳-۲ دسته بندی و

تعريف تصرف ها

جدول دسته‌بندی تصرف‌های آموزشی / فرهنگی (آ)

گروه	تعريف	مثال‌ها
آ	فضاهای آموزشی و مراقبتی برای بیش از ۵ نفر در رده سنی ۳ تا ۱۸ سال در بخشی از شبانه‌روز یا آموزش در دوره‌های تحصیلی ابتدایی و متوسطه.	دبستان، دبیرستان، هنرستان، پیش‌دبستانی، مهدکودک، آموزشگاه کودکان
خارج از گروه آ	آموزش‌های پس از دبیرستان (دوره‌های تحصیلی بالاتر از متوسطه)	دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی، دانشکده، پژوهشکده

نمونه‌های صحیح (مطابق مقررات)

آموزش رسمی دانش‌آموزان در مقطع متوسطه.

مراقبت و آموزش بیش از ۵ کودک در بخشی از شبانه‌روز.

فضای آموزشی ویژه دوره متوسطه.

آموزش دانش‌آموزان دوره ابتدایی در گروه تصرف آموزشی قرار می‌گیرد.

نمونه‌های خارج از گروه آموزشی (مغایر طبقه‌بندی)

جزو گروه آموزشی (آ) طبقه‌بندی نمی‌شود.

تابع ضوابط تصرف حرفه‌ای / اداری است.

در گروه تصرف‌های حرفه‌ای / اداری قرار می‌گیرد.

جزو تصرف آموزشی محسوب نمی‌شود.

تصرفهای آموزشی / فرهنگی (آ)

هر بنا یا بخشی از یک بنا که در آن اشخاص به تعداد دوره‌های حداقل ۶ نفر به منظورهای آموزشی در تحصیلی ابتدایی و متوسطه در یک جا جمع شوند، تصرف آموزشی شناخته می‌شود. همچنین هر بنا یا بخشی از بنا که به منظور آموزش یا مراقبت از بیش از ۵ نفر با سن ۳ تا ۱۸ سال برای قسمتی از طول شبانه‌روز استفاده شود، در این تصرف قرار می‌گیرد.

تیسره مهم

کاربرهای آموزشی در دوره‌های تحصیلی بالاتر از دبیرستان جزو دسته تصرف‌های آموزشی محسوب نشده و در گروه تصرف‌های حرفه‌ای / اداری طبقه‌بندی می‌شوند.

نکات کلیدی

- ✓ مدارس ابتدایی و متوسطه در گروه تصرف آموزشی قرار می‌گیرند.
- ✓ مهدکودک‌ها و مراکز مراقبت و آموزش کودکان مشمول این گروه هستند.
- ✓ شرط سنی این گروه ۳ تا ۱۸ سال است.
- ✓ حداقل تعداد افراد برای شمول مقررات آموزشی ۶ نفر است.
- ✓ دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی جزو گروه آموزشی (آ) محسوب نمی‌شوند.

الزامات کلی

- حداقل ۶ نفر برای فعالیت آموزشی
- مقاطع ابتدایی و متوسطه
- آموزش رسمی دانش‌آموزان
- مراکز مراقبتی و آموزشی کودکان
- پیش از ۵ نفر
- رده سنی ۳ تا ۱۸ سال
- استفاده در بخشی از شبانه‌روز
- آموزش عالی
- دانشگاه‌ها
- دانشکده‌ها
- مؤسسات آموزش عالی
- در گروه آموزشی (آ) قرار نگرفته و جزو تصرف‌های حرفه‌ای / اداری محسوب می‌شوند.

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

تصرفهای درمانی / مراقبتی (د)

هر بنا یا بخشی از یک بنا که در آن اشخاص به سبب محدودیت یا معلولیت جسمی و یا ذهنی، بیماری یا کهولت تحت مراقبت پزشکی و نظایر آن قرار دارند، یا به منظور مجازات یا بازپروری تحت نظر یا بازداشت قرار گرفته و آزادی حرکت از آنان سلب شده باشد، دارای تصرف درمانی/مراقبتی شناخته میشود. تصرفهای درمانی/مراقبتی به چهار گروه د-۱ تا د-۴ تقسیم میشود.

نکات کلیدی

- ✓ مراکز ترک اعتیاد و مراکز آسیب دیدگان اجتماعی در گروه د-۱ قرار می گیرند.
- ✓ بیمارستان ها، درمانگاه ها، تیمارستان ها و شیرخوارگاه ها در گروه د-۲ قرار می گیرند.
- ✓ مراکز نگهداری کودکان زیر ۳ سال با بیش از پنج نفر به صورت شبانه روزی، جزو گروه د-۲ هستند.
- ✓ ملاک اصلی تفکیک د-۱ و د-۴، میزان توانایی متصرفان در مراقبت از خود و واکنش در شرایط اضطراری است.
- ✓ تصرف های درمانی / مراقبتی به چهار گروه د-۱ تا د-۴ تقسیم می شوند.

جدول دسته بندی تصرف های درمانی / مراقبتی (د)

گروه	تعریف	مثال ها
د-۱	این تصرف شامل بنا یا بخشی از بنا می شود که برای نگهداری از بیش از ۱۶ نفر به طور شبانه روزی استفاده می شود که به علت شرایط روحی یا سایر دلایل، در یک محیط مسکونی تحت مراقبت بوده و خدمات مراقبتی به آنان ارائه می شود. متصرفان قادرند در صورت وقوع یک موقعیت اضطراری بدون کمک قیزیکی کارکنان، واکنش لازم را از خود نشان دهند. این تصرف شامل مراکز نگهداری از آسیب دیدگان اجتماعی، مراکز ترک اعتیاد و موارد مشابه می شود.	• مراکز ترک اعتیاد • مراکز نگهداری آسیب دیدگان اجتماعی • مراکز بازپروری و توان بخشی • مراکز مراقبتی شبانه روزی
د-۲	شامل بنا یا بخشی از بنا که به منظور ارائه خدمات شبانه روزی پزشکی، جراحی، روانپزشکی، پرستاری، یا نگهداری از کودکان بی سرپرست و نظایر آن برای افرادی به تعداد بیش از پنج نفر که بعضاً قادر به مراقبت از خود نیستند، استفاده می شود. این تصرف شامل بیمارستان ها، درمانگاه ها، تیمارستان ها و شیرخوارگاه ها و موارد مشابه می شود. همچنین هر گونه مرکز مراقبت از کودکان کمتر از ۳ سال به تعداد بیش از پنج نفر که در آن کودکان برای کل مدت شبانه روز نگهداری می شوند، باید جزو گروه د-۲ قرار داده شود.	• بیمارستان • درمانگاه • مرکز روانپزشکی / تیمارستان • شیرخوارگاه و مراکز نگهداری کودکان زیر ۳ سال

نمونه های گروه د-۱ (مطابق مقررات)

۱- مرکز ترک اعتیاد

نگهداری شبانه روزی بیش از ۱۶ نفر با امکان واکنش مستقل در شرایط اضطراری.

۲- مرکز نگهداری آسیب دیدگان اجتماعی

ارائه خدمات مراقبتی و حمایتی به بیش از ۱۶ نفر

۳- مرکز بازپروری

متخصصان امکان خدمت اضطراری.

۴- مرکز نگهداری شبانه روزی

گروه مراقبتی با ظرفیت بیش از ۱۶ نفر

توجه: گروه های د-۳ و د-۴ در پیوست های مقررات ملی ساختمان به تفصیل ارائه شده اند.

تفاوت گروه د-۱ و د-۲

- د-۱

 - افراد توانایی واکنش مستقل در شرایط اضطراری دارند.
 - محیط بیشتر مراقبتی و حمایتی است.
 - نمونه: مراکز ترک اعتیاد و بازپروری.
- د-۲

 - برخی متصرفان قادر به مراقبت از خود نیستند.
 - خدمات درمانی، پزشکی، پرستاری یا جراحی ارائه می شود.
 - نمونه: بیمارستان، درمانگاه، شیرخوارگاه.

الزامات کلی

- د-۱

 - بیش از ۱۶ نفر متصرف
 - مراقبت شبانه روزی
 - امکان واکنش مستقل در شرایط اضطراری

- د-۲

 - بیش از ۵ نفر متصرف
 - ارائه خدمات درمانی، پزشکی یا پرستاری
 - بخشی از متصرفان نیازمند کمک در شرایط اضطراری

۴-۳-۲ دسته بندی و

تعریف تصرف ها

تصرفهای درمانی / مراقبتی (د)

هر بنا یا بخشی از یک بنا که در آن اشخاص به سبب محدودیت یا معلولیت جسمی و یا ذهنی، بیماری یا کهولت تحت مراقبت پزشکی و نظایر آن قرار دارند، یا به منظور مجازات یا بازپروری تحت نظر یا بازداشت قرار گرفته و آزادی حرکت از آنان سلب شده باشد، دارای تصرف درمانی/مراقبتی شناخته میشود. تصرفهای درمانی/مراقبتی به چهار گروه د-۱ تا د-۴ تقسیم میشود.

جدول دسته بندی تصرفهای درمانی / مراقبتی (د)

نمونه ها	تعریف	گروه
- زندان - بازداشتگاه - ندامتگاه و اندرزگاه - دارالتأدیب - مرکز بازپروری	هر بنا یا بخشی از بنا که در آن افراد به تعداد بیش از پنج نفر به دلایل امنیتی نگهداری شوند و آزادی آنها محدود شده باشد. این تصرف شامل موارد زیر می شود: زندان ها، بازداشتگاه ها، ندامتگاه ها و اندرزگاه ها، دارالتأدیب ها و مراکز بازپروری.	د-۳
- مراکز مراقبت روزانه کودکان - آسایشگاه روزانه سالمندان - مراکز مراقبت روزانه بزرگسالان - مراکز مراقبت روزانه کودکان زیر ۳ سال	هر بنا یا بخشی از بنا که در آن افراد در هر سنی به تعداد بیش از پنج نفر تحت مراقبت افرادی غیر از والدین، خویشاوندان یا وابستگان خود در محلی غیر از خانه خود و به مدت کمتر از ۲۴ ساعت قرار گیرند. آسایشگاه هایی که برای مراقبت شخصی برای کمتر از ۲۴ ساعت و برای بیش از پنج نفر افراد بالغ استفاده شود، و نیز مراکزی که برای نگهداری بیش از پنج کودک یا سن کمتر از ۳ سال به مدت کمتر از ۲۴ ساعت استفاده شوند، جزو این گروه محسوب می گردد.	د-۴

تبصره مهم

اگر مرکز نگهداری کودکان:

- بیش از پنج و حداکثر ۱۰۰ کودک کمتر از ۳ سال داشته باشد.
 - تمام اتاق های نگهداری در تراز تخلیه خروج قرار گرفته باشند.
 - هر اتاق مستقیماً به فضای باز ایمن و با در خروج به محوطه بیرون از ساختمان و با ایمنی کافی متصل باشد.
- در این صورت مرکز باید در گروه آموزشی (آ) طبقه بندی شود.

نمونه های گروه د-۳ (مطابق مقررات)

۴- مرکز بازپروری بازپروری و مراقبت افراد با محدودیت آزادی.	۳- ندامتگاه و اندرزگاه نگهداری و بازپروری افراد تحت حکم قانونی.	۲- بازداشتگاه محل نگهداری موقت افراد تحت نظر.	۱- زندان نگهداری افراد تحت نظارت امنیتی با محدودیت آزادی.
--	---	---	---

نمونه های گروه د-۴ (مطابق مقررات)

۴- مرکز مراقبت روزانه ارائه خدمات مراقبتی موقت در طول روز.	۳- مرکز مراقبت کودکان زیر ۳ سال مراقبت کمتر از ۲۴ ساعت برای بیش از پنج کودک.	۲- آسایشگاه روزانه سالمندان مراقبت روزانه افراد بالغ بدون اقامت شبانه.	۱- مرکز مراقبت روزانه کودکان نگهداری بیش از پنج کودک برای کمتر از ۲۴ ساعت.
--	--	--	--

نکات کلیدی

- ✓ زندان ها، بازداشتگاه ها و ندامتگاه ها در گروه د-۳ قرار دارند.
- ✓ ملاک اصلی گروه د-۳ محدودیت آزادی افراد است.
- ✓ مراقبت روزانه کمتر از ۲۴ ساعت در گروه د-۴ قرار می گیرد.
- ✓ مراکز نگهداری کودکان زیر ۳ سال معمولاً در گروه د-۴ طبقه بندی می شوند.
- ✓ در شرایط تبصره، مرکز نگهداری کودک می تواند در گروه آموزشی (آ) قرار گیرد.
- ✓ تصرف های درمانی / مراقبتی به چهار گروه د-۱ تا د-۴ تقسیم می شوند.

الزامات کلی

- بیش از ۵ نفر
- محدودیت آزادی
- نگهداری تحت نظارت امنیتی

- بیش از ۵ نفر
- مراقبت کمتر از ۲۴ ساعت
- نگهداری خارج از منزل
- مراقبت توسط افراد غیر از والدین و بستگان

تعریف تصرف ها

جزو تصرف تجمعی (ت)

هر بنا یا بخشی از بنا که برای تجمع افراد به منظورهایی مانند تشکیل گردهمایی‌های اجتماعی یا مذهبی، برگزاری جشن‌ها و مراسم، خوردن و آشامیدن، یا سالن‌های انتظار برای نقل و انتقال در پایانه‌های مسافری استفاده شود، جزو تصرف تجمعی قرار می‌گیرد.

گردهمایی مذهبی

جشن و مراسم

خوردن و آشامیدن

سالن انتظار

نکات مهم

1

اگر از ساختمان یا بخشی از آن برای اهداف تجمعی برای افراد به تعداد **کمتر از ۵۰ نفر** استفاده شود، آن را باید جزو تصرف حرفه‌ای/اداری قرار می‌گیرد.

چنانچه اتاق یا فضایی برای اهداف تجمعی توسط افراد **کمتر از ۵۰ نفر** و یا با مساحت **حداکثر ۷۰ مترمربع** در جنب یک تصرف دیگر به کار رود، باید به عنوان قسمتی از همان تصرف در نظر گرفته شود و نیازی به قرار دادن آن در گروه تجمعی نیست.

فضاهای تجمعی که جزو فضاهای جنبی تصرف‌های آموزشی محسوب می‌شوند (مانند کتابخانه، تریا، سالن ورزش یا سالن سخنرانی در مدارس) جزئی از تصرف آموزشی محسوب شده و نیازی به قرار دادن آنها در تصرف تجمعی نیست.

تصرف‌های تجمعی شامل موارد زیر می‌شود:

سینما

تئاتر

استودیو رادیویی - تلویزیونی

کاربردهای تجمعی، معمولاً با صندلی ثابت، که برای ارائه یا تماشای اجراهای نمایشی یا تصاویر متحرک استفاده می‌شوند، شامل سینماها، تئاترها و استودیوهای رادیویی - تلویزیونی که تماشاگر می‌پذیرند.

گروه ۱ - ت

4-3-2-4-1

سالن ضیافت

رستوران

تریا

کافی شاپ

کاربردهای تجمعی که برای صرف غذا یا نوشیدنی استفاده می‌شوند، شامل سالن‌های ضیافت، رستوران‌ها، تریاها، کافی‌شاپ و نظایر آنها.

گروه ۲ - ت

4-3-2-4-2

سالن‌های بازی‌های تفریحی

گالری‌های هنری

سالن سخنرانی

مساجد

کلیساها و اماکن مذهبی

سالن‌های اجتماع

دادگاه‌ها و دادسراها

سالن‌های نمایشگاهی

باشگاه‌های ورزشی (بدون جایگاه تماشاگر)

استخرهای سرپوشیده (بدون جایگاه تماشاگر)

کاربردهای تجمعی که برای برگزاری مراسم نیایش، جشن یا سرگرمی استفاده می‌شوند و یا کاربردهای تجمعی که در سایر گروه‌های تصرف (ت) قرار نگرفته باشند، شامل سالن‌های بازی‌های تفریحی، گالری‌های هنری، سالن‌های سخنرانی، مساجد، کلیساها یا سایر اماکن مذهبی، سالن‌های اجتماع، دادگاه‌ها و دادسراها، سالن‌های نمایشگاهی، باشگاه‌های ورزشی (بدون جایگاه تماشاگر)، استخرهای سرپوشیده (بدون جایگاه تماشاگر)، زمینه‌های سرپوشیده تنیس (بدون جایگاه تماشاگر)، کتابخانه‌ها، موزه‌ها، سالن‌های انتظار در ترمینال‌های مسافرتی، سالن‌های بلیارد و ...

گروه ۳ - ت

4-3-2-4-3

زمینه‌های سرپوشیده تنیس (بدون جایگاه تماشاگر)

کتابخانه‌ها

موزه‌ها

سالن‌های انتظار در ترمینال‌های مسافرتی

سالن‌های بلیارد

تعریف تصرف ها

فضاهای جنبی تصرف های آموزشی

فضاهای تجمعی که جزو فضاهای جنبی تصرف های آموزشی محسوب می شوند (مانند کتابخانه، تریا، سالن ورزش یا سالن سخنرانی در مدارس) جزو تصوف آموزشی محسوب شده و نیازی به قرار دادن آنها در تصرف تجمعی نیست.

کتابخانه

تریا

سالن ورزش

سالن سخنرانی

این فضاها جزو تصرف آموزشی محسوب می شوند.

نکات مهم

فضاهای فوق در مدارس به عنوان فضاهای جنبی آموزشی تلقی می شوند. بنابراین نیازی به در نظر گرفتن آنها در گروه تصرف تجمعی نیست.

در صورتی که همین فضاها در خارج از مجموعه های آموزشی و به صورت مستقل ساخته شوند، در گروه های تصرف تجمعی قرار می گیرند.

در تعیین گروه تصرف، باید به عملکرد غالب و هدف استفاده از فضا توجه شود.

تصرف های تجمعی شامل موارد زیر می شود:

استادیوم سرپوشیده

مجموعه ورزشی سرپوشیده

کاربردهای تجمعی به منظور تماشای فعالیت ها و بازی های ورزشی داخل سالن که دارای تماشاگر هستند، شامل استادیوم ها و مجموعه های ورزشی سرپوشیده.

گروه ۴ - ت

4

تماشای ورزش داخل سالن

پارک تفریحی

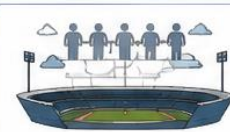

استادیوم سرباز

کاربردهای تجمعی که به منظور انجام یا تماشای فعالیت ها در فضای باز استفاده می شوند، شامل پارک های تفریحی و استادیوم های سرباز.

گروه ۵ - ت

5

فعالیت ها در فضای باز

تصرف های حرفه ای / اداری (ح)

نمونه هایی از بناهایی که برای انجام کار و ارائه خدمات حرفه ای و اداری استفاده می شوند

مجاز

دفتر اداری

شرکت مهندسی

دفتر معماری

غیر مجاز

کارگاه تولیدی

محل نگهداری کالا

الف) دفاتر امور اداری و شرکت های خدمات حرفه ای

شامل دفاتر اداری، شرکت های خدماتی، مهندسی، معماری و سایر فعالیت های حرفه ای.

مجاز

بانک

شعبه پست

دفتر تلفن

غیر مجاز

صرافی غیر مجاز

کافی شاپ

ب) بانک ها، شعب پست، تلگراف و تلفن

بانک ها و موسسات مالی، دفاتر پست و مراکز ارائه خدمات ارتباطی.

مجاز

مطب پزشک

کلینیک تخصصی

آزمایشگاه تشخیصی طبی

غیر مجاز

بیمارستان

مرکز اقامتی

ت) کلینیک ها و مطب های پزشکی (بدون بستری)

کلینیک ها، مطب های پزشکان و مراکز درمانی که بیمار در آن ها به طور شبانه روزی بستری نمی شود.

مجاز

آزمایشگاه تحقیقاتی

کنترل کیفیت

آزمایشگاه تخصصی

غیر مجاز

کارخانه تولیدی

انبار مواد تشییبایی

ث) آزمایشگاه ها و مراکز تحقیقاتی / کنترل کیفیت

آزمایشگاه های تحقیقاتی، مراکز کنترل کیفیت و تست های تخصصی.

مجاز

نمایشگاه اتومبیل

مغازه کتبی و پربت

خدمات فنی

غیر مجاز

تعمیرگاه سنگین

انبار قطعات

ج) نمایشگاه های اتومبیل و فروشگاه های خدماتی

نمایشگاه ها و فروشگاه هایی که خدمات حرفه ای ارائه می دهند مانند نمایشگاه اتومبیل، مراکز چاپ و ...

مجاز

استودیوی رادیو

استودیوی تلویزیون

اتان کنترل بخش

غیر مجاز

سالن سینما

تالار پذیرایی

خ) ایستگاه های رادیو و تلویزیون

استودیو ها و مراکز بخش و تولید برنامه های رادیویی و تلویزیونی.

مجاز

دانشگاه

آموزشگاه فنی

کلاس مهارت

غیر مجاز

مدرسه ابتدایی

مهد کودک

د) فعالیت های آموزشی (بالتر از دبیرستان)

مدارس عالی، آموزشگاه های فنی، موسسات آموزش حرفه ای، دانشگاه ها و مراکز علمی.

مجاز

کلینیک حیوانات

ایستگاه آتش نشانی

ایستگاه نیروی انطظامی

برج کنترل ترافیک هوایی

ماشین شویی

پارکینگ عمومی

کارواش صنعتی

س) ایستگاه های خدماتی و عمومی

ایستگاه های نیروی انتظامی، آتش نشانی، کلینیک های حیوانات، برج های کنترل ترافیک هوایی و ...

نکات الزامی

اتصال کافی و مناسب مصالح نما به سازه

رعایت الزامات محبت پیسم در سیستم تابلو و تبلیغات

مقاومت نما در برابر عوامل جوی متعارف منطقه

نگهداری و تعمیرات دوره ای برای حفظ دوام و کارایی

پوشش مناسب درزهای انبساط و انقطاع

تصرف های کسبی / تجاری (ک)

هر بنا یا بخشی از بنا که از آن برای نمایش و فروش کالا استفاده می شود و مقادیری کالا نیز برای فروش به مشتریان در آن انبار شده است.

از جمله مهم ترین بناهای با تصرف کسبی / تجاری عبارت است از:

مجاز

فروشگاه پوشاک

مغازه مواد غذایی

مغازه لوازم خانگی

غیر مجاز

کارگاه تولیدی

انبار صنعتی

الف) فروشگاه ها و مغازه ها

فروشگاه ها و واحدهایی که کالا را به صورت جزئی به مشتریان عرضه می کنند.

مجاز

سالن فروش در مرکز خرید

سالن فروش خودرو

سالن فروش طلا و جواهر

غیر مجاز

دفتر اداری

واحد مسکونی

ب) سالن ها و میادین فروش

فضاهای سرپوشیده یا باز که برای عرضه و فروش انواع کالا به مشتریان استفاده می شود.

مجاز

بازار سنتی

بازارچه محلی

بازار سرپوشیده

غیر مجاز

حیاط مسکونی

باغ شخصی

پ) بازارها و بازارچه ها

مجموعه ای از واحدهای فروش که در یک مکان متمرکز به عرضه کالا می پردازند.

مجاز

عمده فروشی مواد غذایی

عمده فروشی لوازم خانگی

عمده فروشی پوشاک

غیر مجاز

فروشگاه پوشاک

مغازه خرده فروشی

ت) عمده فروشی ها

مراکزی که کالا را به مقدار زیاد برای فروش به واحدهای خرده فروشی یا مصرف کنندگان عرضه می کنند.

مجاز

داروخانه

داروخانه شبانه روزی

داروخانه بیمارستانی

غیر مجاز

فروشگاه لوازم آرایشی

عطاری

ث) داروخانه ها

واحدهایی که دارو و فرآورده های بهداشتی را به مشتریان عرضه می کنند.

نکات الزامی

اتصال کافی و مناسب مصالح نما به سازه

رعایت الزامات میحت سیستم در تابلو و تبلیغات

مقاومت نما در برابر عوامل جوی متعارف

نگهداری و تعمیرات دوره ای برای حفظ دوام و کارایی

پوشش مناسب درزها انبساط و انقطاع

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

تصرف های صنعتی (ص)

هر بنا یا بخشی از بنا که از آن برای ساخت، مونتاژ، تولید، بسته بندی، تعمیر یا فرآیندهای مربوط به تولید استفاده شود، به شرطی که جزء تصرف های مخاطره آمیز نباشد، دارای تصرف صنعتی شناخته می شود.

تصرف های صنعتی به شرح زیر به دو گروه (ص-۱) و (ص-۲) تقسیم می شوند.

مجاز (نمونه هایی از صنایع گروه ص-۱)

صنایع الکترونیک

تولید لامپ

خودرو و وسایل نقلیه

صنایع غذایی

ماشین آلات ساختمانی

صنایع چاپ

تولید کفش

نساجی ها

صنایع چوب و کابینت

صنایع پلاستیک

تولید مبلمان

خشکشویی

صنایع چرم

تولید خشره کش

فیلمبرداری تلویزیونی

غیر مجاز

صنایع با مواد خطرناک و قابل اشتعال

ذخیره و فرآوری مواد قابل اشتعال و انفجار

صنایع با احتمال حریق یا انفجار بالا

گروه (ص-۱): تصرف های صنعتی میان خطر

تصرف های صنعتی که جزو گروه کم خطر نباشند جزو گروه (ص-۱) قرار دارند. از جمله صنایع زیر:

صنایع الکترونیک و قطعات برقی، تولید لامپ، وسایل ورزشی، خودرو و سایر وسایل نقلیه موتوری، دوچرخه سازی، تولید انواع قایق، ماشینهای اداری، تجهیزات عکاسی و فیلمبرداری، فرش و موکت، پوشاک، تولید مبلمان و روکش مبلمان، خشکشوریه، ماشینهای ساختمانی و کشاورزی، صنایع هواپیمایی، تولید حشره کش، صنایع شوینده، صنایع غذایی، پخت نان و شیرینی، تولید محصولات از جنس بوته و گیاهان خشک، محصولات از جنس کف، صنایع چرم، صنایع ماشین سازی، خراطی و فرزکاری چوب، فیلمبرداری تلویزیونی و تصاویر متحرک (بدون تماشگر)، کالای نوری، صنایع کاغذ، صنایع پلاستیک، صنایع چاپ، ماشینهای تفریحی، کوره های سوزاندن زباله، تولید کفش، نساجیها، دخانیات، صنایع چوب و کابینت.

گروه (ص-۲): تصرف های صنعتی کم خطر

کاربرد های صنعتی برای تولید و ساخت کالای غیر قابل سوختن که در فرآیندهای تولید، کارهای تکمیلی و بسته بندی، با هیچ گونه خطر حریق همراه نیستند، تحت گروه (ص-۲) دسته بندی می شوند. از جمله موارد زیر:

مصالح بنایی (آجر)

محصولات سرامیکی

گداز فلزات

محصولات شیشه

گچ

یخ

محصولات فلزی (ساخت و شکل دهی)

نوشابه های غیرالکلی

مجاز (نمونه هایی از صنایع گروه ص-۲)

تولید آجر

محصولات سرامیکی

گداز فلزات

تولید شیشه

تولید گچ

تولید یخ

ساخت و شکل دهی فلزات

نوشابه های غیرالکلی غیرالکلی

غیر مجاز

استفاده از مواد قابل اشتعال در فرآیند تولید

فرآیندهای همراه با خطر حریق یا انفجار

نکات الزامی

اتصال کافی و مناسب مصالح نما به سازه

رعایت الزامات میحت سیستم تابلو و تبلیغات

تهیه و استقرار تجهیزات اطفاء حریق متناسب با نوع فعالیت

تهویه مناسب طبق ضوابط

پوشش مناسب درها و مسیرهای خروج

سازمان نظام مهندسی استان قم

سازمان نظام مهندسی استان قم

سازمان نظام مهندسی استان قم

سازمان نظام مهندسی استان قم

سازمان نظام مهندسی استان قم

۴-۳-۲ دسته بندی و

تعریف تصرف ها

ن-۲ = مواد غیر قابل سوختن

- ✓ سیمان
- ✓ گچ
- ✓ فلزات
- ✓ شیشه
- ✓ مواد غذایی
- ✓ پارکینگ

ن-۱ = مواد قابل سوختن زیاد

- ✓ کاغذ
- ✓ چوب
- ✓ پوشاک
- ✓ مبلمان
- ✓ تایر

روش سریع حفظ کردن

هرچه مقدار مواد قابل

اشتعال بیشتر باشد

→ ن-۱ (میان خطر)

هرچه مواد غیرقابل

اشتعال تر باشند

→ ن-۲ (کم خطر)

گروه ن-۱ انبارهای میان خطر

ساختمان هایی با تصرف انباری که جزو تصرف (ن-۳) نباشند، جزو این دسته قرار می گیرند.

مثال ها:

نمونه فضا:

انبار پوشاک

انبار مبلمان

انبار کاغذ و کتاب

گروه ن-۲ انبارهای کم خطر

ساختمان هایی با تصرف انبار برای نگهداری مواد غیر قابل سوختن، که می توانند بر روی پالت های چوبی قرار گرفته یا در داخل کارتن ها یا لفافه های کاغذی بسته بندی شده باشند. این محصولات می توانند دارای مقادیر اندکی تزئینات پلاستیکی نیز باشند.

مثال ها:

نمونه فضا:

انبار مصالح ساختمانی

انبار قطعات فلزی

انبار مواد غذایی بسته بندی شده

پارکینگ خودرو

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

با توجه به تنوع و پیچیدگی های خاص این نوع مواد، تمهیدات و الزامات ایمنی کاملاً تخصصی برای طرح و اجرای ساختمان های مخاطره آمیز نیاز است که به آیین نامه های تخصصی مربوط می شود.

به عنوان مثال، ساختمان هایی که برای مقاصد زیر استفاده می شوند، می توان نام برد:

تصرف های مخاطره آمیز (خ)

هر بنا یا بخشی از یک بنا، اگر به مقاصد مورد استفاده قرار گیرد که با مواد و محصولات بسیار قابل احتراق، آتش ز، سمی یا انفجاری در ارتباط باشد، دارای تصرف مخاطره آمیز شناخته می شود. این مواد و محصولات ممکن است در زمانی کوتاه و به سرعت بسوزند یا منشأ شعله های گسترده، دود و گاز زیاد، تشعشعات رادیواکتیو، انفجار، مسمومیت یا خوردگی بوده و یا اینکه از لحاظ ترکیب، دارای اسیدها و بازهای بسیار قوی و مخرب باشند. همچنین بناهایی که فضای داخل آنها به دلیل آسب کردن کردن مواد، مملو از ذرات بسیار ریز و غبارهای قابل اشتعال باشد، جزو این گروه محسوب می شوند.

این قبیل الزامات تخصصی برای ساختمان های با تصرف های خاص مخاطره آمیز عمدتاً خارج از حوزه مقررات ملی ساختمان بوده و در این مبحث ارائه نشده است.

الف

انبار و نگهداری بیش از ۲۳ متر مکعب از یکی از مواد استیلن، هیدروژن، کازهای طبیعی قابل اشتعال، آمونیاک، کلرین، فسژن، دیاکسید گوگرد، دیاکسید کربن، اکسید متیل، هر گونه گاز قابل انفجار یا سمی، گازهای سرمازا و غیره با فشار ۱/۶ مگاپاسکال

ب

مایعات بسیار قابل اشتعال.

پ

انبار و نگهداری مواد و مهمات منفجره، سوخت موشک و مشابه.

ت

انبار و نگهداری هرگونه جامدات بسیار قابل اشتعال.

ث

ساختمان هایی که غیارات قابل انفجار (مانند پودر آلومینیوم یا سیلوهای آرد) در آنها وجود داشته باشد.

ج

انبار یا نگهداری اسیدها، بازها، اکسیدکننده های قوی.

حرف اختصاری	نوع تصرف	حرف اختصاری	نوع تصرف
خ	مخاطره آمیز	م	مسکونی
ف	متفرقه	اد	اداری
پار	پارکینگ	آ	آموزشی
مذ	مذهبی	ب	بهداشتی و درمانی
ر	رستوران و غذاخوری	ت	تجاری
ه	هتل و اقامتگاه	ور	ورزشی
فب	فضای باز	ج	اجتماعی
تأ	تأسیسات و تجهیزات	ص	صنعتی
س	سایر	ن	انباری

تصرف های متفرقه (ف)

کارکردها و ساختارهایی که دارای ماهیت فرعی باشند و نیز تصرف هایی که در هیچیک از تصرف های ۹، گانه ذکر شده در بالا جای نمی گیرند، جزو گروه تصرف های متفرقه قرار داده می شوند.

از جمله ساختمان های زیر:

ساختمان های مربوط به کارهای کشاورزی

آغل حیوانات و اصطبل

گلخانه ها

انبار شخصی غلات در مجاورت تصرف های مسکونی

توقفگاه شخصی اتومبیل

جدول راهنمای حروف اختصاری تصرف ها

در این پخش جدول راهنمای حروف اختصاری تصرف ها در جدول ۳-۳-۴، ارائه شده است، تا کاربران به نحو ساده تری بتوانند، نوع تصرف ساختمان های مختلف رایج را یافته و با تقسیم بندی های ارائه شده در این مبحث تطبیق دهند. ضوابط کامل ساختمان های مخاطره آمیز در این مبحث پوشش داده نشده است. با این وجود صرفاً جهت اطلاع، دسته بندی و مثال هایی از این نوع تصرف نیز آورده شده است.

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

سازمان نظام مهندسی ساختمان قم

• جدول راهنمای حروف اختصاری تصرف ها

حرف اختصاری	نوع تصرف	زیر گروه ها	مثال
الف	آموزشی/ فرهنگی	-	دوره های تحصیلی ابتدایی تا دبیرستان
ت	تجمعی	ت-۱	تصرف تجمعی برای ارائه یا تماشای اجراهای نمایشی یا تصاویر متحرک، مانند سینما، تئاتر و استودیوهای رادیویی و تلویزیونی
		ت-۲	صرف غذا یا نوشیدنی مانند سالن های ضیافت، رستوران ها و باشگاه ها
		ت-۳	مکان های نیایش، جشن، سرگرمی یا کاربری های تجمعی که در سایر گروه های تصرف (ت) قرار نگرفته باشند، مانند مسجد، سالن سخنرانی، دادگاه، نمایشگاه، باشگاه ورزشی یا استخر سرپوشیده بدون تماشاجی، کتابخانه، موزه، سالن انتظار در ترمینال های مسافرتی.
		ت-۴	استادیوم ها و مجموعه های ورزشی سرپوشیده
		ت-۵	پارک های تفریحی و استادیوم های سرباز
ح	حرفه ای/ اداری	-	دفاتر اداری، بانک ها، شعب پست، آرایشگاه، کلینیک ها و مطب های پزشکی، آزمایشگاه تشخیص طبی، دفاتر مهندسی، دانشگاه ها، پاسگاه های انتظامی
خ	مخاطره آمیز	خ-۱	اماکن حاوی مواد منفجره
		خ-۲	اماکن حاوی مایعات قابل اشتعال یا قابل سوختن در ظروف باز یا ظروف بسته با فشار نسبی ۰/۱ مگاپاسکال و بیشتر، غبار قابل سوختن و گازهای قابل اشتعال
		خ-۳	اماکن حاوی مایعات قابل اشتعال یا قابل سوختن در ظروف بسته با فشار نسبی کمتر از ۰/۱ مگاپاسکال، الیاف قابل سوختن، سیالات سرمازای اکسیدکننده، جامدات قابل اشتعال و مواد واکنش دهنده با آب
		خ-۴	اماکن حاوی مواد خورنده و مواد سمی
د	درمانی/ مراقبتی	خ-۵	کارخانه های تولید نیمه هادی ها
		د-۱	مراکز مراقبت شبانه روزی به علت شرایط روحی یا سایر دلایل در یک محیط مسکونی از افرادی که می توانند در موقعیت اضطراری بدون کمک فیزیکی دیگران واکنش لازم را از خود نشان دهند، مانند مراکز توانبخشی، مراکز نگهداری از آسیب دیدگان اجتماعی و مراکز ترک اعتیاد
		د-۲	خدمات شبانه روزی پزشکی، جراحی، روانپزشکی و پرستاری
		د-۳	زندان ها، بازداشتگاه ها، ندامتگاه ها و اندرزگاه ها، دارالتأدیب ها

۴-۳-۲ دسته بندی و

تعریف تصرف ها

حرف اختصاری	نوع تصرف	زیر گروه ها	مثال
د (ادامه)	درمانی/ مراقبتی	د-۴	آسایشگاه های ویژه مراقبت شخصی برای بیش از پنج نفر افراد بالغ برای کمتر از ۲۴ ساعت، مراکز ویژه نگهداری بیش از پنج کودک با سن کمتر از ۳ سال به مدت کمتر از ۲۴ ساعت (مانند مهد کودک ها)
ص	صنعتی	ص-۱	صنایع تولید ابزار، وسایل ورزشی، وسایل نقلیه موتوری، دوچرخه سازی، ماشین های اداری، فرش، موکت، پوشاک، ماشین های ساختمانی و کشاورزی، حشره کش، شوینده، لامپ، صنایع الکترونیک، صنایع غذایی، بخت نان و شیرینی، مبلمان و روکش مبلمان، خشکشویی ها، صنایع چرم، صنایع کاغذ، صنایع پلاستیک، تولید کفش، نساجی ها، دخانیات، صنایع چوب و کابینت
		ص-۲	صنایع تولید: مصالح بنایی، گداز فلزات، محصولات شیشه، گچ، شکل دهی فلزات و نوشابه های غیرالکلی
ف	متفرقه	-	اصطبل، گلخانه، توقفگاه شخصی اتومبیل
ک	کسی/ تجاری	-	فروشگاه ها، بازارها و بازارچه ها، داروخانه ها، تعمیرگاه های اتومبیل
م	مسکونی/ اقامتی	م-۱	هتل ها، هتل آپارتمان ها، متل ها و مسافرخانه ها
		م-۲	بناهای آپارتمانی، اقامتگاه های غیرموقت سازمانی، خوابگاه ها و اقامتگاه های تفریحی شراکتی
		م-۳	مسکونی برای مراقبت شبانه روزی از افراد بین ۶ تا ۱۶ نفر
		م-۴	تصرف های مسکونی در ساختمان های کوتاه مرتبه و ویلایی،
ن	اتباری	ن-۱	انبار: کاغذ، کتاب، کیف و البسه، بامبو و خیزران، الوار، چرم، خبز، انواع کفش، مقوا و جعبه مقوایی، پشم، طناب، مبلمان، چسب، کفیوش های لیتولوم، غلات، ابریشم، صابون، شکر، تایر، تنباکو، دخانیات، روکش و پرکننده مبلمان، شمع
		ن-۲	اتبار: مواد غیر قابل سوختن مانند کیسه های سیمان، گچ، آهک، لبنیات در بسته بندی های مقوایی بدون واکس، باتری های خشک، سیم پیچ های الکتریکی، موتورهای برقی، قوطی های خالی، غذیه در بسته بندی های غیر قابل سوختن، میوه و سبزیجات در بسته بندی های غیر پلاستیکی، غذای منجمد، شیشه، ظروف شیشه ای خالی یا دارای مایعات غیر قابل سوختن، تخته گچی، رنگدانه های خنثی، کابینت فلزی، میز فلزی با روکش و تزئینات پلاستیک، قطعات فلزی، آینه، پارکینگ اتومبیل، چینی، اجاق، ماشین ظرفشویی یا خشک کن

۳-۳-۴ دسته بندی ساختمان ها

از نظر تعداد طبقات و نحوه

قرارگیری بر زمین

ب - ساختمان های سه و چهار طبقه:

گروه ۵:

ساختمان های مجزا و منفصل

گروه ۴:

ساختمان های ردیفی و متصل
(دارای درز انقطاع الزامی)

پ - ساختمان های بیش از چهار طبقه تا ۲۳ متر ارتفاع:

گروه ۷:

ساختمان های مجزا و منفصل

گروه ۶:

ساختمان های ردیفی و متصل
(دارای درز انقطاع الزامی)

ت - ساختمان های بلند

گروه ۸:

ساختمان های بیش از ۲۳ متر ارتفاع

دسته بندی ساختمان ها از نظر تعداد طبقات و نحوه قرارگیری بر زمین

ساختمان ها، از نظر تعداد طبقات و نحوه قرارگیری بر زمین، در این مبحث به صورت زیر دسته بندی می شوند:

دسته بندی کلی

ت

ساختمان های با
ارتفاع بیش از ۲۳ متر

پ

ساختمان های
بیش از چهار طبقه تا
ارتفاع ۲۳ متر

ب

ساختمان های
سه و چهار طبقه

آ

ساختمان های
یک و دو طبقه

گروه بندی جزئی

الف - ساختمان های یک دو طبقه:

گروه ۱:

ساختمان های ردیفی و متصل

گروه ۲:

ساختمان های مجزا و منفصل

گروه ۳:

ساختمان های ترکیبی با
الگوی حیاط مرکزی

